

UVOD

Pred vama je novi petogodišnji Strateški plan za period od 2014. do 2018. godine (SP) Ekumenske humanitarne organizacije (EHO).

Novi SP je rezultat participativnog procesa i sažima višemesečni rad svih zainteresovanih grupa EHO. SP sadrži sve ključne informacije prikupljene u procesu strateškog planiranja na: konsultativnim sesijama sa svim zaposlenima u EHO tokom marta 2013. godine; Petom partnerskom sastanku EHO sa učešćem internacionalnih partnera u aprilu 2013. godine; konsultativnim sastancima sa predstavnicima jedinica lokalne samouprave, pokrajinskim i republičkim organima uprave i članovima Upravnog odbora EHO u novembru 2013. godine. Proces strateškog planiranja je završen u decembru 2013. godine internom sesijom zaposlenih u EHO.

1. ISTORIJAT ORGANIZACIJE

EHO je neprofitno udruženje građana koje nastavlja rad Ekumenske humanitarne službe osnovane 19. februara 1993. godine na inicijativu Svetskog saveta crkava. Crkve osnivači EHO su: Slovačka evangelička a.v. crkva u Srbiji; Reformatska hrišćanska crkva u Srbiji; Evangelička metodistička crkva u Srbiji; Apostolski egzarhat za grkokatolike u Srbiji i Crnoj Gori i Evangelička hrišćanska a.v. crkva u Srbiji – Vojvodini.

Rad EHO, od samog osnivanja, predstavlja primer saradnje crkava u obavljanju dijakonijskog rada širom Vojvodine. EHO svedoči o misiji crkava u radu sa siromašnima i marginalizovanim. Jedinstvena mreža dijakonijskih grupa od 500 volontera/ki raznih veroispovesti postala je zaštitni znak EHO u Vojvodini, dokazujući time da su i tradicionalne društvene strukture, kao što su crkve, pokretačka snaga razvoja građanskog društva.

EHO se pokazala kao otvorena i fleksibilna organizacija koja uspešno odgovara na izazove koje pred nju i društvo u celini stavljaju procesi reformi, demokratizacije Srbije i evropskih integracija.

2. MANDATI I OBAVEZE ORGANIZACIJE

U narednom petogodišnjem periodu mandat organizacije se posebno ostvaruje u: 1) društvenom razvoju, 2) socijalnoj podršci i socijalnim uslugama, 3) razvoju dijakonije i 4) međucrkvenoj saradnji.

EHO je u proteklom periodu (od 2005. do 2010. godine) uskladila svoj rad sa zakonskom regulativom u Republici Srbiji - izradila je i usvojila sledeća akta: 1) Pravilnik o radu; 2) Pravilnik o računovodstvu i računovodstvenim politikama; 3) Interna pravila i procedure; 4) Pravilnik o bezbednosti i zdravlju na radu; 5) Pravilnik o sistematizaciji; 6) Pravilnik o javnim nabavkama male vrednosti; 7) Politika zapošljavanja; 8). Etički kodeks; 9) Eurodijakonija - principi kvaliteta dijakonijskih socijalnih usluga; 10) Uputstvo za standardizovan nediskriminativni govor i ponašanje.

Usvojena akta EHO su usklađena sa: Zakonom o radu (2005); Zakonom o bezbednosti i zdravlju na radu (2006); Zakonom o zabrani diskriminacije (2009); Zakonom o ravnopravnosti polova (2009); Zakonom o volontiranju (2010); Zakonom o sprečavanju zlostavljanja na radu (2010) i ostalim relevantnim zakonima.

EHO je u skladu sa Zakonom o udruženjima (2009), izradila novi Statut (usvojen na sednici Skupštine EHO, 27.05.2010), podnela prijavu za upis u Registar privrednih subjekata i rešenjem broj BU 8890/2010. od 27.08.2010. godine (pre)registrovana kao udruženje građana.

3. ANALIZA OKRUŽENJA

3.1. Socijalni i ekonomski kontekst:

Prema poslednjem popisu stanovništva iz 2011. godine u Srbiji živi 7.186.862 stanovnika, od kojih 1.931.809 živi u Vojvodini. Oružani sukobi u bivšoj Jugoslaviji 90-tih godina XX veka doveli su do socijalnog raslojavanja stanovništva i porasta siromaštva u Srbiji. Srbija se danas, 2014. godine, susreće sa velikim siromaštvom (9.8%), nezaposlenošću (24.1%), sporim reformama i diskriminacijom manjinskih grupa. Posebno ugrožene grupe su izbegla i interno raseljena lica, Romi i Romkinje, osobe sa invaliditetom i žene.

U procesu EU integracija država uspeva da izradi i usvoji savremena zakonska rešenja, ali iste u praksi ne uspeva da primeni. Pored toga, izostaje koordinirana saradnja države i organizacija civilnog društva (OCD), što znatno utiče na efikasnost u sprovođenju usvojenih akcionih planova i strategija.

U januaru 2014. godine ozvaničen je početak pristupnih političkih pregovora. Proces pridruživanja Srbije EU otvoriće nove mogućnosti za OCD u Srbiji - uticaće na poboljšanje položaja OCD i učiniće da OCD postanu ravnopravni partneri državi.

3.2. EHO u svom okruženju:

EHO je u svom okruženju priznata kao OCD sa velikim iskustvom i ekspertizom. Od samog početka rada, 1993. godine, organizacija je realizovala uspešne projekte i često bila jedina OCD koja je mogla u kratkom roku da odgovori na hitne potrebe. Na primer, tokom i nakon NATO bombardovanja, EHO je pomogla prihvat 800 porodica sa Kosova koje su svoje utočište našle u Novom Sadu. Zbog svoje pretežno humanitarne delatnosti, EHO je tokom devedestih godina XX veka bila prepoznata kao najveća humanitarna organizacija u Vojvodini i svakako najveća crkvena humanitarna organizacija u tadašnjoj Saveznoj Republici Jugoslaviji.

Dalji razvoj organizacije omogućio je EHO centar, koji je počeo sa radom u junu, 2006. godine.

Mnogi projekti EHO poslužili su kao model dobre prakse i podstakli rad drugih organizacija. EHO danas ima reputaciju organizacije koja se bavi opštim društvenim problemima i ima pionirsku ulogu u kreiranju inicijativa koje doprinose rešavanju socijalnih problema i jačanju marginalizovanih grupa.

3.3. Zainteresovane grupe EHO:

Korisnici/e: Najvažnija zainteresovana grupa EHO su njeni korisnici/e. Kroz direktnu pomoć i zadovoljavanje osnovnih potreba, obrazovanje, zapošljavanje, javno zagovaranje i lobiranje, participaciju, mobilisanje lokalne zajednice i druge vidove podrške, EHO namerava da osnaži same korisnike/ce i da zajedno sa njima, oslanjajući se na njihovu brojnost, vidljivost i motivisanost, nastavi da radi na smanjenju siromaštva, socijalnoj inkluziji i razvoju građanskog društva.

EHO će zajedno sa svojim korisnicima/ama nastaviti da se bori za poštovanje ljudskih prava, a protiv svih oblika društvenih predrasuda, marginalizacije i diskriminacije.

Volonteri/ke: Značajan resurs organizacije su oduvek bili i jesu stotine njenih volontera/ki koji se uključuju u realizaciju projekata i svojim radom promovišu volonterski rad, mobilišu i podstiču građane/ke da pomognu ugroženima u svojoj zajednici. Mreža dijakonijskih grupa EHO omogućila je da usluge i servisi organizacije budu dostupni u 65 naseljenih mesta u Vojvodini.

EHO će zajedno sa svojim volonterima/kama nastaviti da pruža usluge i servise i podstiče mobilisanje građana/ki, radi daljeg razvoja lokalne zajednice.

Civilni sektor: Saradnja EHO sa drugim OCD se ostvaruje kroz dugoročna partnerstva i umrežavanja, ali i na projektnom i programskom nivou, kada je partnerstvo vremenski ograničeno trajanjem projekta/programa.

EHO će nastojati da podstiče umrežavanje i zajedničko delovanje OCD. Na taj način će se uticaj OCD na organe uprave na lokalnom, pokrajinskom i državnom nivou značajno povećati.

Jedinice lokalne samouprave: Na lokalnom nivou EHO je ostvarila saradnju sa više jedinica lokalnih samouprava. Saradnju sa jedinicama lokalne samouprave EHO najčešće ostvaruje radi zajedničke realizacije projekata i ona ima određeno vremensko trajanje (projekti najčešće traju jednu godinu).

Danas jedinice lokalne samouprave učestvuju u finansiranju EHO projekata. EHO će nastaviti da saraduje sa jedinicama lokalne samouprave i kroz međusektorsku saradnju uticati na unapređenje položaja ranjivih i marginalizovanih grupa u društvu.

Pokrajinski organi uprave: Na pokrajinskom nivou, produbljena je saradnja sa Pokrajinskim sekretarijatom za privredu, zapošljavanje i ravnopravnost polova Vlade AP Vojvodine, Pokrajinskim sekretarijatom za obrazovanje, upravu i nacionalne zajednice Vlade AP Vojvodine i Kancelarijom za inkluziju Roma Vlade AP Vojvodine.

EHO će nastaviti saradnju sa pokrajinskim organima uprave i kroz međusektorsku saradnju raditi na unapređenju položaja marginalizovanih i ranjivih grupa u društvu. Osim toga, EHO će u saradnji sa pokrajinskim organima uprave promovisati primere dobre praksei ponuditi metode i instrumente za realizaciju projekata u oblasti socijalne zaštite i socijalne inkluzije.

Republički organi uprave: Na republičkom nivou, EHO je intenzivirao saradnju sa Kancelarijom za ljudska i manjinska prava Vlade Republike Srbije, Timom za socijalno uključivanje i smanjenje siromaštva Vlade Republike Srbije, Ministarstvom prosvete Republike Srbije i Ministarstvom građevinarstva i urbanizma Republike Srbije.

EHO će nastaviti saradnju sa državnim organima uprave i kroz međusektorsku saradnju raditi na unapređenju položaja marginalizovanih i ranjivih grupa u društvu. Pored toga, EHO će u saradnji sa državnim organima uprave promovisati primere dobre prakse i ponuditi metode i instrumente za realizaciju projekata u oblasti socijalne zaštite i socijalne inkluzije. U okviru Strategije za unapređenje položaja Roma u Republici Srbiji, EHO će nastojati da kapitalizuje svoju ekspertizu i institucionalizuje model "Obnova romskih naselja zasnovana na potrebama njihovih stanovnika".

Internacionalni partneri – nevladine organizacije: Međunarodni partneri, crkve i crkvene organizacije iz Zapadne Evrope od kojih je EHO dobijala ideje, novčanu i materijalnu pomoć koja je omogućavala realizaciju raznih projekata, bili su od velikog značaja za organizaciju od samog njenog osnivanja.

Internacionalni partneri – vladine institucije: Zahvaljujući tradicionalnim partnerima iz zemalja Zapadne Evrope, EHO je uspešno sarađivala sa Švajcarskom agencijom za razvoj i saradnju, Švajcarskom federalnom agencijom za migracije, Kneževinom Lihtenštajn, Ministarstvom inostranih poslova Norveške i Ministarstvom inostranih poslova Austrije.

EHO će nastaviti saradnju sa internacionalnim partnerima i zajedničkim radom će uticati na poboljšanje položaja marginalizovanih grupa u Republici Srbiji.

3.4. Šta je potrebno da EHO uradi?

Potrebno je da se u narednih pet godina EHO fokusira na oblasti u kojima će moći da razvija i unapređuje svoje usluge i servise i na taj način doprinese institucionalizaciji metoda i instrumenata koje primenjuje u svom svakodnevom radu.

EHO će nastaviti da promoviše aktivizam u ckvama i radiće na mobilizaciji lokalnih zajednica radi unapređenja položaja najugroženijih grupa.

EHO će nastojati da osnaži svoju poziciju u društvu i težiće uspostavljanju saradnje sa republičkim organima uprave, a radi realizacije strateški važnih projekata u oblasti socijalne zaštite, socijalne inkluzije, unapređenja položaja marginalizovanih grupa i demokratizacije društva.

4. VREDNOSTI, MISIJA I VIZIJA ORGANIZACIJE

4.1. Vrednosti EHO:

- **Poštovanje ljudskih prava:** EHO priznaje urođeno dostojanstvo svake osobe i podržava ugrožene pojedince/ke i zajednice u njihovom nastojanju da se izbore za pravdu, ljudska prava i budućnost dostojnu čoveka.
- **Ekumenska saradnja:** EHO podržava saradnju i zbližavanje hrišćanskih crkava, istovremeno promovišući međureligijski dijalog.
- **Dijakonija:** EHO kroz socijalnu brigu promoviše aktivnu ljubav prema bližnjem.
- **Mir i pomirenje:** EHO podržava i zalaže se za rešavanje svih vrsta sukoba na nenasilan način.
- **Jednake individualne i društvene mogućnosti:** EHO pruža jednake mogućnosti za sve ljude uz uvažavanje njihovih različitosti.
- **Solidarnost:** EHO se zalaže za pomoć svim ugroženim pojedincima/kama verujući da međusobno povezivanje ljudi olakšava prevazilaženje društvenih problema.
- **Očuvanje životne sredine:** EHO poštuje sredinu u kojoj radi i promoviše pravo na zdravu životnu sredinu kao jedno od osnovnih prava svakog čoveka.
- **Rodna ravnopravnost:** EHO priznaje jednaka prava i mogućnosti za žene i muškarce i smatra to uslovom za kulturni, politički, ekonomski i socijalni napredak zajednice.
- **Održivi razvoj:** EHO podržava uspostavljanje balansa između socijalnih, ekonomskih i ekoloških faktora da bi se bogatstvo naše planete sačuvalo i za buduće generacije.

- **Socijalna inkluzija:** EHO se zalaže da oni koji su u riziku od siromaštva i socijalne isključenosti imaju veće učešće u donošenju odluka koje se tiču njihovog života, poboljšanja životnog standarda i opšte dobrobiti.
- **Participacija:** EHO podržava učešće svih građana u procesu donošenja odluka bitnih za njihov život i život njihove zajednice.
- **Partnerstvo:** EHO se zalaže za povezivanje različitih subjekata koji zajedno rade na ostvarivanju određenih strateških ili projektnih ciljeva.

4.2. Vizija EHO

Građansko društvo koje poštuje ljudsko dostojanstvo.

4.3. Misija EHO

EHO je dijakonijsko, nevladino, nedobitno udruženje koje doprinosi razvoju civilnog društva, dijakonijskih socijalnih usluga i ekumenske saradnje kroz javno zastupanje, dijalog i osnaživanje ranjivih grupa u Srbiji.

5. STRATEŠKI CILJEVI ORGANIZACIJE

1. Doprinos razvoju civilnog društva kroz zastupanje prava, socijalnu inkluziju i razvijanje potencijala ranjivih grupa;
2. Doprinos razvoju inovativnih usluga i njihovom uključivanju u postojeći sistem socijalne zaštite kroz izgradnju sopstvenih kapaciteta i partnerstvo sa svim zainteresovanim grupama;
3. Poboljšanje saradnje među etničkim i verskim zajednicama u zemlji i regionu kroz informisanje, javno zastupanje, partnerstvo, razvoj interkulturalnosti, uspostavljanje dijaloga i zajedničke aktivnosti na izgradnji mira i pomirenja;
4. Obezbeđivanje institucionalne i finansijske održivosti organizacije kroz razvoj i jačanje ljudskih i materijalnih resursa i participativno upravljanje;
5. Održavanje kapaciteta organizacije za pružanje brze, efikasne i profesionalne humanitarne pomoći.
6. Poboljšanje komunikacije sa okruženjem i komunikacije unutar organizacije.

6. PROGRAMSKE OBLASTI I DELATNOSTI ORGANIZACIJE

6.1. Programske oblasti EHO:

Programske oblasti rada su podeljene u četiri grupe:

1. Razvoj civilnog društva (Civil society development);
2. Usluge socijalne zaštite (Social services);
3. Dijakonija (Diaconia);
4. Ekumenska i međuetnička saradnja (Ecumenical and inter-ethnic cooperation).

6.2. Ciljevi, programi i projekti se ostvaruju kroz sledeće delatnosti:

6.2.1 Otvoreni oblici socijalne zaštite: dnevni boravak, nega i pomoć u kući, dnevne usluge u zajednici - svratište;

6.2.2 Podrška procesu socijalne inkluzije: zagovaranje i lobiranje, korišćenje novih tehnologija, pomoć pri zapošljavanju i samozapošljavanju, poboljšanje uslova stanovanja;

6.2.3. Savetodavni i edukativni rad: psihosocijalna i duhovna podrška, treninzi, seminari, obuke;

6.2.4. Pružanje humanitarne pomoći: organizacija i distribucija humanitarne pomoći, pomoć u slučaju elementarnih nepogoda i kriznih situacija;

6.2.5. Volonterizam: razvoj i promocija volonterskog rada, koordinacija i supervizija volontera;

6.2.6. Organizovanje različitih događaja: konferencije, okrugli stolovi, tribine, javne akcije, akcije za prikupljanje sredstava, istraživački projekti, podrška razvoju civilnog sektora.

7. CILJNE GRUPE ORGANIZACIJE

Ciljne grupe EHO su sve ranjive i marginalizovane grupe čija su ljudska prava narušena i/ili su diskriminisane.

U svom radu EHO direktno saraduje sa sledećim ciljnim grupama: deca, osobe sa invaliditetom, stare osobe, migranti/kinje, Romi i Romkinje, osobe sa zdravstvenim problemima, seosko stanovništvo, nezaposlene osobe, devojčice i žene, mladi crkveni lideri/ke i organizacije civilnog društva.

Ciljne grupe EHO su i lokalne samouprave, pokrajinski i republički organi uprave – svi nadležni za sprovođenje politika koje za cilj imaju unapređenje položaja ranjivih i marginalizovanih grupa u Republici Srbiji.

8. STRATEGIJA PRIKUPLJANJA SREDSTAVA

8.1. Donatorsko okruženje

Internacionalni partneri: Nove strategije, novi fokus, završeni mandati, kao i smanjena zainteresovanost za sprovođenje programa i projekata u zemlji i, na kraju, povlačenje internacionalnih partnera u/iz zemlji/e se nastavlja. Ovakva tendencija ima uticaj na rad organizacije, njen dalji razvoj i održivost.

EHO je u proteklom periodu nastavila uspešnu saradnju sa tradicionalnim donatorima iz Švajcarske, Nemačke, Austrije i Holandije. Takođe, otvorena je saradnja i sa novim fondacijama i crkvenim donatorima. Postignut je i određen uspeh u obezbeđivanju sredstava iz fondova Evropske Unije.

U periodu obuhvaćenom novim SP, očekujemo da će veliki broj tradicionalnih donatora nastaviti sa finansiranjem projekata EHO, ali umanjnim sredstvima. Očekujemo da ćemo uspostaviti sistem poslovanja koji će organizaciju učiniti manje ranjivom i manje zavisnom od internacionalnih izvora finansiranja. Pritom, EHO će voditi računa o nacionalnim prioritetima i programima za pomoć marginalizovanim i ranjivim grupama.

Lokalni partneri: EHO i dalje velikim delom potražuje finansijska sredstva u zemljama Zapadne Evrope. Udeo lokalno prikupljenih finansijskih sredstava ne prelazi 25% od ukupnog godišnjeg budžeta organizacije. Ovde treba uzeti u obzir trenutni nepovoljni socio-ekonomski kontekst u Republici Srbiji - nerazvijena privreda, nezaposlenost i siromaštvo - što je ograničavajući faktor. Iz istih razloga, korporativna socijalna odgovornost i lična filantropija su prisutne u vrlo ograničenom obimu.

EHO će nastojati da poveća udeo finansiranja iz lokalnog, pokrajinskog i republičkog budžeta. Proces evropskih integracija omogućava pristup novim evropskim fondovima. Ovde je svakako ključna saradnja sa vladinim institucijama i to će biti primarna oblast delovanja EHO u narednom periodu.

Lokalni privatni sektor: Privatni sektor u Srbiji danas je u restrukturiranju i racionalizaciji svojih resursa i pre svega je okrenut ostvarivanju profita, a korporativna socijalna odgovornost je u razvoju.

Ovo je oblast u kojoj EHO tek treba da razvije svoje delovanje i saradnju.

OCD: Izgradnja partnerstva sa OCD u okruženju takođe pruža mogućnost jačanju uloge EHO i može uticati na održivost organizacije.

Ovo je oblast u kojoj EHO tek treba da razvije svoje delovanje i saradnju.

Samofinansiranje: Obezbeđivanje manjih donacija i drugih vidova materijalne i novčane pomoći će se sprovoditi na lokalnom nivou. Samofinansiranje se primenjuje u ograničenom obimu, kroz projektnu participaciju korisnika/ca i iznajmljivanjem EHO prostorija.

U narednom periodu EHO će se fokusirati na izdavanje prostorija u EHO centru za rad drugih OCD i iznajmljivanje prostorija za različite sadržaje.

8.2 Ciljevi, zadaci i aktivnosti strategije prikupljanja sredstava

Cilj strategije: Cilj strategije za prikupljanje sredstava je da obezbedi institucionalnu i finansijsku stabilnost i održivost organizacije.

Zadaci strategije:

- izgraditi nove instrumente koji će omogućiti organizaciji da bude efikasna u obezbeđivanju novih izvora finansiranja i da bude manje zavisna od postojećih internacionalnih izvora finansiranja;
- obezbediti nove izvore finansiranja u zemlji i inostranstvu;
- doprineti obezbeđivanju stabilnog i dugoročnog donatorskog okruženja;
- izgraditi kapacitete za pristup evropskim fondovima;

- negovati odnose sa postojećim, potencijalnim i novim donatorima;
- razviti program samofinansiranja.

Aktivnosti strategije:

- obezbediti sredstva i angažovati eksperta/kinju da bi se ojačali kapaciteti organizacije za konkurisanje kod različitih evropskih fondova;
- organizovati i učestvovati u programima usavršavanja koordinatora/ki projekata i programa;
- organizovati susrete sa predstavnicima institucija EU u zemlji i inostranstvu, radi razmene informacija i upoznavanja sa strukturama ovih institucija;
- intenzivirati saradnju sa lokalnim samoupravama i pokrajinskim i republičkim organima uprave;
- osnažiti svoju poziciju u lokalnim i internacionalnim mrežama u čijem smo članstvu;
- razvijati postojeće i stvarati nove programe samofinansiranja;
- raditi na obezbeđivanju finansijskih sredstava, potrebnih za upravljanje organizacijom i istraživanje i razvoj;
- redovno obavestavati javnost o radu organizacije i podići nivo svesti građanstva o transparentnosti u radu i poslovanju organizacije;
- pripremati godišnje (narrativne i finansijske) izveštaje i izveštaje o reviziji.

9. BUDŽET

Rad i realizacija SP na godišnjem nivou projektuje prihode i troškove od približno 1 (jedan) milion evra, sa sledećom strukturom:

- troškovi veza niza direktne projektne aktivnosti (materijalni troškovi) - 473.000 evra;
- troškovi veza niza ljudske resurse (personalni troškovi) - 367.000 evra;
- troškovi poslovanja i pripadajući troškovi, održavanje zgrada i voznog parka (operativni troškovi) - 160.000 evra;

Ukupan planirani budžet potreban za realizaciju novog SP iznosi 5 (pet) miliona evra.

Uz primerenu podršku iz inostranstva i povećana sredstva iz lokalnih izvora finansiranja, EHO bi u narednih pet godina trebalo da postane organizacija koja možeda obezbedi sredstva za samostalno funkcionisanje.